

ELŐKELŐ: :VILÁG

•HETENKENT•MEGJELENŐ•FOLYÓIRAT•
•A•MAGYAR•NEMES•TÁRSASÁG•SZÁMÁRA•

ELŐKELŐ VILÁG

hetenként (szerdán) megjelenő szépirodalmi és társadalmi folyóirat a magyar nemes társaság számára.

Előfizetési ára: Egész évre 8.— Egyes szám —20	Szerkesztő és kiadja: Lengyel Gizella.	Szerk. és kiadóhivatal: BUDAPEST, VII. ker., István-út 40. szám.
--	---	--

Sport.

Szép gondolatot fog megvalósítani a magyar zsokéklub . . . minden magyar család hozzájuthat majd olcsón egy remek kivitelű Erzsébet szobrocskához. A magyar zsokéklub ugyanis — elnökének, Batthyányi Elemér grófnak indítványára — már a múlt esztendő végén elhatározta, hogy az idejé versenyek propozícióiban a tavaly először lefutott Királyné-díj, ezután Erzsébet királyné-émlékverseny néven fog szerepelni. Miután erre az engedelmet a király ő felsége megadta, elhatározta a zsokéklub, hogy a versenydíjjal járó tiszteletdíj nem pusztán valami vonatkozás nélküli dísz tárgy, hanem valószínű emlékmű és pedig a királyné ő felségének ezüstművi lovasszobra. A lovasszobrot Boukeur francia szobrász mintája alapján Barbedienne önti. Ezt a lovasszobrot aztán bronzban sokszorosítani fogják az eredeti minta alapján. Az Erzsébet királyné-émlékverseny augusztusban lesz a budapesti versenypályán és a zsokéklubnak ez a kegyeletes határozata bizonyára még jobban föl fogja kelteni az érdeklődést emez egyik legjobban díjazott magyar versenyre. Csak egyet nem hagyhatunk szó nélkül: hogy a lovasszobor mintáját itthon is lehetett volna megcsináltatni . . . Igaz, hogy elijesztő példák szobraink.

Az alagi versenyterén múlt szombaton halálos szerencsétlenség történt. Gróf Bawarowsky József, az urlovasok szövetkezetének kedvelt tagja, az első futamnál lebukott a lováról és szörnyet halt. A halálos szerencsétlenség a Cserháti handicap-verseny-nél történt, a melyben csupa urlovas vett részt. Tíz ló állt föl a starthoz. A fordulóig Bawarowsky és Pejacsevich vezettek. Bawarowsky a pálya rövidebb oldalának a közepén hirtelen megrántotta lovának a kantárszárát, a paripa félreszökött és nekivágódott a pálya korlátjának. A korlát megrecscent, a ló elbukott és messzire eldobta magától lovasát. A grófnak szétrepedt a koponyája, meg a homlokcsontja s agyrázkódást szenvedett és holtan terült el a gyepen. A közönség a katasztrófa láttára átugrált a korlátokon, amire azonban odaértek a pálya közepére, a gróf már halott volt. Gróf Bawarowsky előkelő lengyel főnemesi családból származott. Közülbelül negyven éves, nőtlen, egyedüli paszsiója a turf volt. Hat éve Rákospalotán versenyistállót rendezett be, a melyre teljesen elköltötte azt a huszezer forint apanaszt, a melyet édesapjától kapott. Lovai gyakran győztek, ámbár néha urlovas barátaival lovagoltatta őket. A szerencsétlenül járt gróftól a kit előkelő körökben nagyon kedveltek, csak szerdán délelőtt 11 órakor temették el. A temetést azért halasztották el, mert az elhunyt főúr testvére és más rokonai csak szerdán érkezhettek meg Budapestre. Az ősz apa nem is jöhetett el a temetésre, mert betegen fekszik. A temetésen ott volt a fővárosi előkelő társaság nagy része.

A városligeti versenyterén nagyban folynak az előkészületek a szombaton kezdődő tavaszi futtatásokra. Legnagyobb munka folyik a totalizátor épületeiben, melynek új berendezésével K. Császár Ferencz, a totalizátor igazgatója kedves meglepetést készített a turf fogadóközönségének. Császár a tél folyamán kint járt Párisban, hogy a francia versenyterek totalizátor-berendezéseit tanulmányozza s ezen tanulmányutnak az lett az eredménye, hogy ma már úgy a nagy, mint a forintos hely pénztárai a múlt évben már kipróbált francia gépekkel vannak berendezve, melyek maguk nyomják a tiketteket és összesítik az eladott jegyek számát. Császár ma mutatta be az új berendezést a sajtó képviselőinek, mely alkalomból néhány rendes versenyt markirozva, kipróbálták a totalizátor teljes működését a jegyeladástól a kifizetésig s ez az új rendszer már a próbánál fényesen bevált, mert a forintos helyen, hol csak győzelemre lehet fogadni, hat perc alatt, a nagy totalizátorról pedig a győzelem és hely kvótáját tíz-tizenkét perc alatt számították ki. A bemutatás után a totalizátor igazgatója fényes lakomát rendezett az Országos Kaszinóban.

ELŐKELŐ VILÁG

Szerkeszti és kiadja: LENGYEL GIZELLA.

Erzsébet.

Él, mert élteti a hí emlékezet.

A kegyelet szálanként szedi, köti össze a királyné emlékezetének hatalmas koszorúját.

A külföld és hazánk, városok és falvak sietnek az ő sírjára letenni szeretetük és tiszteletük virágait. És gyönyörű, illatukat nem vesztő, hervadhatlan virágok ezek; mert a szívekben gyökerezők, isteni leheletre fakadók, mint magyar Szent Erzsébet rózsái, a melyek újra meg újra, örökké nyiladoznak a költészet és áhitat csodakertjében.

A magyar lovaregyesület egyik legszebb díját »Erzsébet királyné emlékdíj«-nak nevezte el.

Gödöllő lelkes közönsége pedig, hogy a királyné emléke láthatólag is éljen az ő kedves magyar Tusculánumban, már előbb mozgalmat indított, hogy szoborral örökítse meg. Már eddig 3000 frtot adott Gödöllő közönsége s most a bizottság elhatározta, hogy szélesebb körben, nagyobb erélylyel folytatja a gyűjtést.

Kérjük a közönséget az ügy fölkarolására.

A *nyirádi* Erzsébet-szobor bizottsága is azzal a kéréssel fordul lapunk olvasóihoz, hogy hozzájárulásával a szobor létesítését elősegíteni kegyeskedjék. — Reméljük, hogy a kérelmet rideg szívvel nem fogadják.

Budavárban is már nemsokára szabad lesz a tér, a hol az ő ércalakja álland s így alig múlik el nap és hét, hogy a kegyelet egy-egy ragyogó, megkapó tettel ne áldozna az ő emlékezetének.

Ámde ragyogóbb, meghatóbb nem lehet egy sem, mint az az újabb elhatározás, melylyel, a ki szívéhez legközelebb állt, a mi felséges urunk, szeretett királyunk szenteli meg az ő dicső emlékezetét.

A felséges úr ugyanis megbízta *Horovitzot*, hazánk jeles festőművészt, hogy oly kiválóan sikerült királyné-képéről fessen egy másodikat is. Ez az új kép az elsőtől némi korszerű eltéréseket fog mutatni, a mik, hogy hívek legyenek, a művésznek rendelkezésére állanak a felséges asszony utóbbi fényképei.

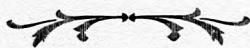
Horovitz alkotása egyik legvonzóbb látványossága lesz a bécsi mütárlatnak s ő felsége arról fénynyomatokat szándékozik készíttetni, hogy ezekkel azokat az egyéneket ajándékozza meg, a kik boldogult királyné asszonyunkhoz közelebb állottak.

Felséges urunknak ez az elhatározása mindennél jobban bizonyítja, hogy királyunk mily hévteljes gyöngédséggel őrzi királyné asszonyunk emlékét s mily szeretettel ápolja az iránta való kegyeletet.

Hétköznapi lelkek sivár érvelése tehát, hogy ne tekintsünk újra meg újra az ő sírjára; ne emlékezzünk halálának megdöbbentő körülményeire; nevének ne fonjunk újabb meg újabb koszorút; mert ez kiméletlenség, csak hegedését gátoljuk jó királyunk oly fájdalmas sebeinek.

Ó, mint látjuk, nem így van ez. A kit igazán szerettünk, arra enyhítő emlékeztünk és vigasztaló, ha az emlékezetben is osztozkodni tudunk.

Ezért tekintjük mi és annyi sok ezer művelt nő kegyeletesen gyöngéd gondolatnak királyné-albumunkat, a mely jóságos nagyasszonyunk halálának évfordulóján oly szép bizonyossága lesz annak, hogy a kit a magyar megszeret, meg van az szeretve itt és a másvilágon örökön-örökké.

Tanár urak a szépirodalomban.

Komolykodni nem igen szeretek. De hogyha ráfanyalodom egyszer a tudományra, letéve a meseíró pennát: igen sok olyan gondolatom támad, amit már ma meg sem lehet írni, mert nyomban agyonvernének. Főként ha a nagyrabecsült és szeretett irodalom jut az eszembe, a melyiken mi ütünk legnagyobbakat, véle foglalatostkodók és őt szívünk mélyéből imádók. Való azonban, hogy ugyancsak mink vagyunk azok, akik dorongot ragadtunk azokra, a kik az irodalmat bántják.

Hát így megvolnánk békeséggel; udvarolgatunk szép fiatal lánykának és libegő szoknyafodrai körül epedve ugrádozunk, így töltvén a napokat.

A mesebeli szép fiatal leány mindenikünkre rámosolyog egyszer-egyszer; némelyikünknek meg is simogatja a haját. Fiatalok és vének, betegek és aggastyánok éreznek melegséget a szívök tájékán, a szép leány mosolygására . . . És a számos szavallók között nagy a háboru állandóan és nagy az öröm Izraelben, ha a kaczer hölgy valamelyik állandó udvarlóját kidobja az ajtón.

Hát hiszen háboru mindig volt és amint én ismerem e fajtát, lesz is mindig. Az állandó hadviselésnek érdekes és mulatságos részlete az a mezei csatározás, a mely legujabban a diplomás írók ellen irányul.

A tisztelettel alulírott semmiféle diplomával nem rendelkezik. Sajnálni ezt csak akkor lehetne, ha a kegyetlen végzet egyszer úgy a falhoz szorítaná a szegény halandót, hogy jobb hián, dijnoki állást volna kénytelen vállalni a fővárosnál. Egy szegényes javadalmazásu tisztviselő ember, ha valami diplomára tehet szert: boldogan vállalna tanári állomást akár a Barcsay-utzai gimnáziumban, akár a kereskedelmi akadémiánál. Azonban én ezt meg nem tehetném akkor sem, ha volna diplomám; mert igen szeretem a magánosságot és a boldogságot.

Tulajdonképen nem jól kezdtem ezt a dolgot. Ott kellene kezdeni, hogy vannak a mai irodalomban férfiak, a kik részint semmi tehetséggel, részint nagyon kevés rátermettséggel, ellenben tanári diplomával ugrádoznak a szoknyafodrok körül.

Ezzel pedig nem azt akarom mondani, hogy tanári diploma nélkül lehet ugrádozni. Ellenkezőleg: jó a diploma az ugrádozáshoz is, meg a kenyérkereséshez is; de nem föltétlenül jó dolog, hogy valaki íróvá legyen.

Boldogult Náczi János úr a körmömre ütne a léniával ennél a paszusnál és rámkialtana a szürke szakálából:

— Kutya-kutyánszki, fogd be a szádat, számár, és tanuld meg, hogy mindenféle irodalmi műfaj között leggyönyörűbb a chria, a mit te sohasem fogsz írni tudni.

Ennyi elég is bevezetésnek.

* * *

Méltóságos Gyulai Pál úr, méltóságos és nagytiszteletű Szász Károly úr és még sokan a méltóságos és nagytiszteletű urak közül sohasem fogják megérteni azt, hogy a fiatal tanárjelölteknek nem okvetlenül szükséges »szépirodalmilag munkálkodni«. Fájdalom, az egyetemen Beöthy Zsolt önagysága nem képezhet még ma (?) sem — a tudományok nagy előrehaladottságának századában — hivatott íróembereket. Az egyetem adhat diplomát és puha kenyeret; de nem adhat írói tehetséget még akkor sem, ha a jelölt úr nagyon kitűnően felelt is meg a hozzá intézett kérdésekre. És, valami csodálatosan különös ez: a fakultás nagytekintetű tanárai nem győznek bár eleget csodálkozni, évről-évre nagyszerű szépírói exportot szállítanak széjjel az országba. A szállítmány minden egyes tagja Gyulai Pál szívét s Szász Károly elméjét és Vargha Gyula költői tehetségét viszi hosszú fekete kabátja alatt már évek hosszú sora óta. (Nyilván azért maradt annyi kevés e dolgokból a tulajdonosoknál odahaza.)

A tanár urak »munkálkodása irodalmilag« a legritkább esetben üt ki sikerrel. Az ujjaimon el tudnám számlálni azokat a tanár urakat, a kik gúnyképen és keresztképen kapták a diplomát, hogy tanároknak neveztesse nek egész életükben és sok gúnynak és lenézésnek legyenek czéltáblái a többi diplomások részéről.

A tanári értekezések igen becses dolgok; de irodalmi értékük nemigen nagy. És többé-kevésbé nem emelkedik felül az értekezés nivóján se a sok regény, novella, vers és egyéb szépliteraturai termék. Egyébb tudományokat nemigen értek; de szépirodalomhoz vágok egy kevéskét és így meglehet, hogy a tanár urak az én tudtomon kívül másfelé munkálkodnak irodalmilag. Szépirodalomban semmi esetre sem. Vagyis,

hogyan az akarat nagyon is eléggé megvolna: azonban hiányzik a munkálkodás sikeréhez sok minden. Így többek között az is, hogy soha sem tudják levetkőzni az iskolai hangot és a professzori pózt.

A versolvasók és egyéb szépliteraturai termékek olvasói pedig ezt nem nagyon szeretik. Meglehet, hogyha a tanár urak szaporaságukkal és fellépésük biztosságával a szegény, diploma nélküli ördögöket végkép kiverték az olympusról, akkorra a fiatalasszonyok mind apáczákká léptek elő és olvasmányukban keresni fogják a felemelő momentumot. A felemelő erkölcsi momentum igen szép dolog így olvasmányban, legtöbbször azonban végtelenül unalmas.

* * *

Tulajdonképpen csak annyit akartam megírni, hogy a tanár urak a szépliteratúrában buzgón munkálkodnak.

Végtelenül restelleném, ha valaki kenyéririgységgel vádolna engem. De el nem hallgathatom, hogy engem egy csöppet sem érint kellemesen az, hogy a tanár urak úgy érzik, hogy a diplomával egyttal felsőbb izlésben részesülnek Apollótól, a mely intés a versek és regények berkei felé vezérli őket. Igen sok félszeg és tehetségnélküli ember köszönheti Gyulai Pálnak azt, hogy életében igen sok gunynak és csipkedésnek van kitéve. Én nem kívánom eltüntetni a tanárokat az irodalmi pályától; de megparancsolni sem akarom nekik okvetlenül a rálépést ama dicsőségek felé vezető ösvényre. Ha valakiben rátermettség van az irodalmi hivatásra, akkor mindegy az nekünk, akár tanár, akár puczczer. De ne követeljék azt a tanár urak, hogy mi levegyük a kalapunkat, földig hajolván és elismerést szórván, mint fehérúhás szüzek az ibolyát, ha a tanár urak azért munkálkodnak irodalmilag, mert oklevelük van. És főképp pedig ne akarják monopolizálni az irodalmi hivatást, mert hisz ez úgy sem lehetséges.

Az öreg Villiam csak egy részeges vándor komédiás volt és sok szép dolgokat összeirdogált. Színészeink azonban nem irnak mindnyájan drámákat, esküdvén az öreg Villiamra, a ki óta különben kitünt, hogy a színészek írni nemigen tudnak. Geöthe János Farkast sokan unalmas vén németnek tartják, ellenben miniszter volt — bár valamicskét sejtett az írástudomány felől, azt mindenki bevallja. És lám a miniszterek közül hányan nem tudnák megírni Fausztot!? Prém József doktor viszont több tiszteletreméltó munkával gazdagította már irodalmunkat. Foglalkozására nézve tanár ur. De, ó jaj, doktor Prémben csizmadiát fogtam; mert alliteráció alkalmazásával nem csak azt lehet kitüntetni, hogy a tanárok nem mind doktor Prémek, hanem azt is, hogy doktor Prém József sem doktor Prém József tulajdonképpen. Mert írni ő is csak akkor tud, ha a vigadóí koncertet Berlioz Hektor karnagy dirigálja, a ki pedig régen megtért az Úrban.

* * *

Méla akkordnak, a melylyel a Névy László tanár úr tankönyve szerint az irodalmi műveket befejezni kell, alkalmazhatom egy ismert öreg költőnknek óhajtását, a ki ugyan sok rossz verset írt; de emellett sarokháza volt, mint a jó költők szokták tenni.

— Ó, bár eljőne Percz Dániel a kiskaposi algimnáziumból és szétverné ezt a fránya ujságíró hadat szózatával. . . .

* * *

Képzéljük el, hogy Percz Dániel eljött az algimnáziumból és mindazokat börtönre vetik, a kik nem mutatják fel a diplomájukat. Legyen ez jó — méla akkordnak.

Szilveszter.

A tavasz virágain repkedő pillangók fényes, hímes szárnyain jó a remény, de sötét holló szárnyakon távozik el.

—

Ellenséget, jó cselekedetet ne kicsinyeljünk.

—

A megtért bárány felett ritkán van oly nagy öröm a jók közt, mint a mily nagy a káröröm az eltévelyedett felett a gonoszok közt.

—

Boldogtalan, ki hinni nem tud; ég és föld nem enyhíti bánatát.

Virág beszéd.

Irta: Czóbel Minka.

Érezzük bár léted,
De távol vagy magad,
Hiába szólsz hozzánk,
Meg nem értjük szavad.

De, hogy meg is értsen,
A ki téged érez:
Virágok által szólsz
Az ember szívéhez.

Minden ragyogó szín
Szavad egy-egy hangja:
Ninden egyes virág
Tündöklő harangja.

Virágok nyílása,
Virágok hullása —
Szíved beszédjének
Megnyilvánulása.

Te, ki illatokat
Leheltél a légbe,
Te, ki színt s fényt szórtál
Széles mindenségbe,

Ki teremtője vagy
Minden jónak, szépnek:
Virágos Istenem,
Hála — hála néked!

Hozománynyal és a nélkül.

— Elbeszélés. —

Irta: Vidats Jánosné.

— Vége. —

Szalóky is szerette, örülten megszerette Dórát. Mellette repültek a napok. Szomoruan kezdte tapasztalni, hogy nemsokara tovább vonulnak; ő nem, otthagyja a katonaságot, beáll valahová hivatalnoknak s övé lesz Dóra.

Mindezt megírta szüleinek, mint jó, engedelmes fiu, kérte beleegyezésüket és áldásukat frigyükhöz.

Arra a levélre aztán eljött az anyja és szigorú hangon adta tudtára fiának, hogy ő nemcsak bele nem egyezik, de megátkozza ezt a frigyet, mert ez utját vágja a boldogságnak; neki máshol nem lehet megélni, mint a katonaságnál és szégyen is egy olyan régi nemes család sarjának beamtereskedni. Mit szólna a család? Örökös szégyent akar rá hozni? És azt hiszi, kap hivatalt? Mihez ért? Van diplomája? A katona iskolában csak azt tanulta, hogyan kell a katonának élni. És ő még azt sem tudja; mert akkor nem szeret olyan leányba, kinek nincs kaucziója.

— Szeretem, nem tudok élni nélküle — volt milderre a válasz.

— Ostobaság a szerelem — — divat a szerelem a mai világban. Szalóky ur, maga szegény katona, maga csak olyan leányt szerethet, kinek százezer forint a hozománya; ha nagyon szép, nagyon szereti, úgy ötvenezer forint is elég. De annyi okvetlen kell.

Ez a szívtelen anya, mikor látta, hogy fiának nem tud parancsolni, elment a leányhoz: neki nem volt Dóra olyan szép, hiszen az olyan anyai önzés csak az aranyborjut tudja imádni s ha még oly rüt is az, de meg lehet vele aranyozni e kopott címert.

— Tudja-e — így szólt hozzá csipősen — milyen sors vár magára a fiam mellett? Azt hiszi boldog lesz? Hogy örökké szereti Szalóky? Ne higgye! Az a fényes élethez szokott ember, itt hagyja fényes pályáját, mely neki való s mert máshoz nem ért, majd állás nélkül hiába kopogtat minden ajtón. Mennyire megfogja bánni e tettét! A küzdés kifárasztja, a szerelem helyét a megbánás, idővel pedig — a gyűlölet tölti be. Nem jobb e most lemondani? Legalább nem kárhozzatják egymást s az eszmény tisztán él, vigasztalásul. Idővel felednek mindent, míg így még az ő átka is kisérné, mert fiam megrontójának tekintené, ha kilépne a katonaságból.

A nagymama visszagondolt a multra. Ha neki is le kellett volna mondani, nehéz lett volna. Ámde még sem fájhatott volna az a lemondás úgy, mint az a rettenetes újabb csalódás. Egész lelkével mondta kisleányának ő is, hogy mondjon le, gondoljon az ő sorsára.

— Igazad van jó nagyanyám, nekünk nem szabad szeretni, szívünkre hallgatni. Jobb így: lemondani, mint másként csalódní. Ugy, mint te — egyszer. Emlékezel?

— Ha emlékezem-e?

— Ugye anyus édes, megmaradsz te nekem? Arra gondolok mindég, hogy nekem a könnyebb rész jutott; mert te itt vagy velem és szeretsz mindenki helyett. Hangja zokogásba fult el, pedig erős akart lenni; de a százados tölgyet is megtöri a nagy vihar, a kis virágot is a fagyos lehelet.

* * *

Mikor újra tavasz lett, kizöldült Dóra temploma, a hogy ő az erdőt hívta, hova imádkozni járt. Hiába várt reá az az illatos erdő, hiába biztatta a jó nagymama; nem csábítá sem az édes virágillat, sem az a játszi madárdal. Letörtek szárnyai; még imádkozni sem tudott panasz nélkül.

Hisz erős akart ő lenni, megbékülni a sorssal, de az a fiatal szív, szerelem után sovárgott. Az ész lemondást tanácsolt, de a szíve minden csöpp vérével fellázadt a sors ellen. Boldog akart lenni.

És az is lett. Mire a virágok hervadni kezdtek, el is érte az a kis virág is a boldogságot: megpihent az a kis beteg szív; elvitte annak az öreg asszonynak az utolsó vigaszát is, az utolsó könnyét is. *»Dórikám várlak«*, az van írva arra a kis márvány keresztre, mely mindennapos zarándok útja a nagymamának.

* * *

Nem regény történet ez. Az igazság kedvéért tehát Szalóky úrró: is megemlékezem.

Megsíratta Dórá, szerette. Vajjon minden szerelem örökké tart-e? Dórá elfelelte ő is. Két év múlva megnősült. Nem oly szép a felesége, tizennyolcz évét is átlépte vagy kétszer. De hozománya is van annyi, hogy meg lehet aranyozni a rozsdás címerrel vele gazdagon. Kell-e több a boldogsághoz?

Egy édes álmodót álmodék —

— Olaszból. —

Fordította Zombory Gyula.

Egy édes álmodót álmodék —
 Zöldelt a fű... kék volt az ég.
 Csermely csacsogva futkosott,
 Medrén homokszem csillogott...
 A rét viránya száz színű.
 Lég illatos. nektár ízű...
 Dalos madár ringott a fán,
 Álom fakadt édes dalán...
 S mi — kedvesem — egymás ölén
 Merengtünk az ég kék színén.
 Az áhítatnak üdve szállt
 Szívünkbe és imára vált,
 Egy szent imává ajkidon
 — (Azóta mindig hallgatom) —

Hogy kérted Istent üdvömért...
 S a hogy kezed kezemhez ért:
 Önkénytelen mondtam veled,
 »Áldd meg őt is, a mért szeret!»
 Áment a csermely monda rá
 S medrét vidámabban futá...
 Zöld volt a fű... kék volt az ég...
 A rét viránya óh, mi szép!
 Dalos madár ringott a fán...
 Illat a szél fuvallatán...
 S mi — kedvesem — egymás ölen
 Soká merengtünk, Te meg én.

Megöszült hajfűrt.

— Irta: szentmártoni Darnay Kálmán. —

Nagyon régen volt. Azóta már harmadik X. is akaratom ellenére rárakódott válimra, mikor oly kényesen hozattam a liszt színű vadász ruhákat, mint ujdonsült önkéntes. A tollas kalap nekem is tetszett, de legjobban hízelgett hiúságomnak az, hogy ebben hódítottam meg idcáomat, a fekete haju, ragyogó szemű Parlagi Alizt.

Alig vertem le a kaszárnya porát magamról, már ott ültem Aliz lábainál. Ő a zsölyeszék puha párnái közt, én pedig előtte, a himzett zsámolyon gubbasztottam óraszámra. Ha kifogytam a beszédből (mi nagy ritkán történt meg) el-elnéztem igéző szemeit, melyre úgy borult a bársony szempilla, mint az esthajnali csillagra a szakadozott felhőrongy, melyen átverődik annak fényes sugara.

Boldog napokat éltem. Boldogságom egyetlen sötét árnyéka kapitányom volt, ki szintén bolondult Aliz után. Eleinte hízelget hiúságomnak, hogy egy izlésem van kapitányommal, sőt Aliz védszárnyai alatt egyszer éreztem a kapitány kegyét, melylyel elhalmozott, de ez a kedélyes állapot csak addig tartott, míg kapitányomban fel nem ébredt a féltékenység ördöge.

Egy csikorgós téli estén együtt talált bennünket a zsölyében és a zsámolyon, éppen akkor, midőn Aliz az ő dallamos hangján elcsicseregte, hogy szombaton nálunk házibál lesz, melyre okvetlen elvár és kijelenti, hogy ő szinte rokonszenvének bizonyítékul riválisomat, a kapitányt készakarva kifelejtette a meghívottak sorából, mert szombaton egyedül, zavartalanul velem akar mulatni és számomra tartogatja a második négyest is. Nagyon boldog voltam. Megfogtam remegő kis kezét és meg csókoltam, e pillanatban lépett be a kapitányom, kinek morózus képe valódi Mefisztó arcczá változott. Hidegen üdvözölt minket és átment a kis szalonba, hol a mama mellé telepedve, elpanaszolta néki Aliz hidegségét, kicsinylőleg nyilatkozva rólam, mint a legléhább önkéntesről, a ki minden idejét udvarlással töli el.

Jól eset szívemnek az a sok keserűség, mely ez órától fogva kapitányomtól kijutott, szivesen türtem korholását, hisz tudtam, hogy ez mind Alizért történik: de annál jobban lesujtott a pénteki napiparancs, mely szombaton, Alizék estélyének napján engem rendelt ki silbakolni a városon kívül fekvő puskapor-toronyhoz. Kétségbe voltam esve. Bántott a kapitány kárörvendő mosolya, mikor látta, mint fehérlük el arcom. Eleinte gondoltam, megkérdem, de győzött bennem a dacz, a büszkeség s keserű megnyugvással türtem a reám mért csapást, vigaszt keresve Aliz leverte arczában, ki vigasztalásomra kijelentette, hogy ezentul soha nem fog otthon lenni a kapitányomnak.

Sohasem éreztem magamat boldogtalanabbnak, utáltam a tollaskalapot, mely előbb annyi örömet szerzett.

Zord idő volt, a szél meg-meg zörgette legénylakásom ablakait. Már estélyedett, de a hófergeteg mindig erősödött, hogy még nehezebbé tegye azt a kinos estét, melyet Aliztól távol kell eltöltenem. Keserű dolog az, ha a keringő andalító zenéje helyett a szél süvöltő hangja, a meleg tánczterem sima parkettje helyett pedig térdigérő hóban fel-alá tipegni. Pedig sorsomon nem könyithetett már senki.

Tíz órákor ott álltam a sillbak előtt, meghúzódva a zivatar elöl, ábrándozódva a szép Alizról, ki Isten tudja kinek karján járja az első csárdást. Léptek zaja riaszt fel ábrándjaimból; a kapitányom jött megnézni ebben a czudar időben is hogy ott vagyok-e helyemen. Kiáltásomra mogorván felelt és megfordulva viszalépkedett a város felé, nehezen törtetve magának utat a hótengeren.

Egy gondolat villant meg agyamban. A kapitányom már itt volt, két óráig senki sem fog keresni, elhagyom a vártát, elrejttem a puskát a sillbak belsejében és tíz perc múlva Aliznál leszek. Talán még jókor érkezem a második négyesre. A gondolatot tett követte. Tíz perc múlva Alizék előszobájában a tükör előtt álltam, hogy rendbeszedjem összekészált hajamat. A cigány épen a második négyesre húzta a jeladást, mely után felhangzott a rendező harsány hangja, mely felállásra hívta a párokat.

Aliz, a házikisasszony, félrehúzódott a kis szalon egyik zsölyéjébe, lehajtott fővel gondolataiba elmerülve. Nesztelenül közeledtem feléje. Mikor a négyesemet kértem tőle, felriadt s mereven nézett rám, mintha nem akarna szemeknek hinni, majd elhalaványult és ijedt hangon szólt hozzám:

— Az Istenért!... talán csak nem hagyta el a vártát?

Bennem is meghűlt a vér, de mosolyt erőltetve, megnyugtattam, hogy már lemult a kínos óráim. A négyes utáni csárdás elfeledtette velem az egész világot, el még a kapitány mogorva arcát is. Aliz édes lehellete, ki oly közel volt hozzám, felmelegítette a vártán megdermedt tagjaimat. Már a negyedik »hogy volt« járta és én megittasulva Aliz szemeknek varázsától, tüzesen jártam a kopogós csárdást. De ime, oda pillantok a fal órára, izzadt arcomat elöntötte a hideg veríték, lábaim megdermedve szegeződtek a parketre, mert az óra öt perc múlva tizenkettőt mutatott. Aliz is észrevette rosszülétemet, odavezetett a közeli karosszékekbe, hogy pihenjem ki magamat. Megszállt az örült félelem, feltápáskodtam a székből, szótlánul kitámolyogva az előszobába, onnan várta felé. A tíz percznyi út most már örökkévalóságnak tetszett. Agyamban tódultak a rémesnél rémesebb gondolatok, láttam, mint vereti kezemre kapitányom a vasbilincseket, mint adják rám a durva rabruhát, melyet két évig kell viselnem a szigorú várfogságban. Félelmem mindig nagyobbodott, a mint közelebb értem a vártához.

Már-már közel álltam a megőrüléshez Végre odaérkeztem és egek csodája! ott állt fegyverem érintetlenül régi helyén. Tehát nem keresett senki, így meg vagyok mentve. Remegő kézzel nyúlok a fegyverem után, vállamra akasztva várok, várok, de nem jönnek felváltani. A szél még mindig süvöltött s most már olyan jól esett, hogy kifújta fejből remes gondolataimat. Végre felváltottak. Miként értem lakásomra, arra már magam sem emlékszem.

Másnap Alizék inasa vert fel álmomból, ki hogylétem után tudakozódott. Sietve öltöztem fel, hogy személyesen vigyem meg a feleletet Aliznak s azon erős elhatározással, hogy hirtelen rosszulléttel igazolom távozásomat és elhalgatom az egész históriát, mely mégis szerencsésen ütött ki. De fátum, árulóm lett az a csomó öszhaj, mely az alatt a rémes tíz perc alatt fehéredett meg, míg ezer félelem közt Alizéktól a vártáig futottam s melyet korpusz deliküként most is fekete fürtjeim között hordok. Nem volt menekvés, bevallottam mindent Aliznak és elmeséltem apró részletekig az éj összes borzalmait.

A várt prongatás helyett Aliz kaczagó hangon felelt:

— Maga szerencsétlen, hisz fél éjjel volt, mikor távozott, nem tudja, hogy az az óra már tíz év óta áll.

A nagy nádor utódai.

Irta: gróf Vay Sándor.

Józsefnek, a nagy palatinusnak ágát rendszerint a Habsburgok magyar ágának szokták nevezni.

Ez az elnevezés régebbi keletű. Onnan ered, hogy az 1766-iki pozsonyi országgyűlés *Rendei* II. Leopold császár és magyar király fiát, Sándor főherczeget választva meg a nádori méltóságra, ez Budára tette át állandó lakását. Sándor főherczeg részt vett az akkori budai és pesti főúri társaság minden multságában, előmodítója volt a nemzeti iörekvéseknek, irodalmat, művészetet pártfogolt és kamarásával, Szápáry János gróffal, akárhányszor elment a *Rundellába*: hallgatni a *Magyar Theatristák* szavallatát, *Énekes Játékait*.

Mikor aztán 1795-ben Sándor nádor egy veszélyes tűzijátéknál életét veszítette, legidősebb testvére, a már akkor császár és király I. Ferencz, ifjabb öcscsét, Józsefet ajánlotta a nádori méltóságra, mit a Rendekek nagy lelkesedéssel elfogadtak.

József nádor, a későbbi nagy palatinus, nagyon szomorú viszonyok közt ült a nádori székbe.

A Martinovics-féle tragédia, a magyaroknak teljesen idegen *rajnai hadjárat* elidegenítette az országban a kedélyeket és az alig husz éves ifjúnak nagy bölcsességre, igazi államférfiúi talentumra volt szüksége, hogy a kedélyek lecsillapodjanak, hogy minden rendes kerékvágásba térjen.

Annyira meg is volt mindez a fiatal nádorban, annyira meg tudta nyerni a magyarokat: hogy 1809-ben, mikor Napoleon hadai betörték az országba: a nemességhez intézett manifesztuma oly óriási lelkesedést keltett, hogy minden vármegyében fegyvert fogtak a nemes urak és életüket, vérüket ajánlva föl Ferencz császárnak, lengő zászlók alatt siettek a Győr előtt összpontosított sereghez.

És ezt a lelkesedést, ezt a szeretetet mindenkor tapasztalták Bécsben, valahányszor József nádor intézett szót a magyarokhoz.

Mit tett József nádor nádorságának ötven éve alatt Budapestért, azt csak az tudja, a ki régi, porlepett irásokban olvassa — mi volt a tesvér főváros az 1838-iki árvíz rémnapjaiban és mi lett azután.

A városliget, számtalan középület, az utcák szabályozása, filantrop intézeteink nagy része, a vakok intézete, az első nőegyesület, mind az ő, illetve második neje, az Anhalt-Bernburgi hercegnő és a harmadik, Mária-Dorotthea württembergi hercegnő munkája.

A mai *nádori ág* utóbbtól származik és a család feje férfiágon József főherceg, a magyarok legnépszerűbb, rajongva szeretett főhercege.

József főherceg magyar földön, Pozsonyban született és első neveltetését is itthon, Budán, még pedig nyilvános iskolában nyerte.

Az öreg nádor, a ki szenvedélyes kertész- és mezei gazda volt, gyermekeibe is korán beoltotta a természet szeretetét.

Ürömi szőlejében more patrio minden esztendőben megtartotta a szüretet és a kis József főherceg, hátán nemzeti szalagos puttonyokban serényen hordta a hamvas fűrtöket. Az ötvenes években több nagy alföldi városban állomásozott József főherceg és a nép mindenütt rajongott a néhai *palatinus* fiáért.

Hogy a kiegyezés után király ő felsége épen József főherceget állította a honvédség élére, ezzel egy dédelgetett álmát valósította be nemzetünknek.

Azóta itt tartja udvarát a legmagyarabb főherceg. Bécsben, Budán és Alcsúthon, míg a tél rideg hónapjait fumei pompás villájában tölti.

Az erős törzsnek hajtása József Ágost főherceg, a ki a király ő felsége unokáját, Lipót bajor herceg és Gizella főhercegnő másodszületett leányát, Augusztá bajor királyi hercegnőt vette nőül.

József Ágost főherceg Alcsúthon született és teljesen magyar nevelésben részesült. Holdházy, a hazafias főpap, volt éveken át nevelője, a jogi tudományokba pedig dr. Timon Ákos avatta be.

Míg a feledhetlen László főherceg csupa tűz, csupa virgoncság volt, addig József Ágost temperamentuma sokkal higgadtabb, komolyabb. És ebben nagyon hasonlít nagyatyjára, az öreg nádorra. Ezért is mindig jobb tanuló volt László főhercegnél és iskoláit kitűnő sikerrel végezte.

Házassága, épen úgy, mint fenséges atyjáé, a lehető legboldogabb. Augusztá főhercegnő rajongó szeretettel csügg férjén s a legfárasztóbb vadászkirándulásain is elkíséri.

A szülőföldjének Magyarországot valló fiatal főherceg otthona, akár a voloscai villa babérligetei, akár a kis tapolcsányi kastélyban, igazi magyaros, patriarkális.

Ilyen a viszony az idősebb és az ifjabb József főherceg közt is, a kit atyja soha se nevez másként, mint: *az én Józsi fiam*.

Noha önálló tűzhelylyel bíró *házas ember*, sőt három gyermekes pater familias már József Ágost főherceg, multja, nagy fiatalágánál fogva, nincs is még.

A jövő Magyarország embere, a melyben családi tradícióinál, de saját egyéni nagy talentumánál fogva is, bizonyára elsőrangú szerepet fog játszani és folytatni azt, a mit nagynevű elődei, Sándor főherceg, József, a nagy palatinus és édes atyja, a *mi főherczegünk*, József főherceg megkezdett.

Zene és képző-művészet.

Joachim József, hazánkfia, a jelenkor legnagyobb élő hegedűművésze most ünnepelte hatvanéves művészi jubileumát. A mester ugyanis, mint nyolcz éves fiucska, most hatvan éve lépett föl először a pesti mánás kaszinóban. A jubileum alkalmából tisztelői és volt tanítványai a világ minden részéből összegyűltek Berlinben és olyan fényes hangversenyt rendeztek tiszteletére, a milyenre alig mutat példát a zenetörténelem.

Összesen 196 művészből alakult a zenekar, melynek élén Steinbach meiningeni fő-zeneigazgató állott. A zenekarban London, Páris, Bécs, Budapest, Berlin, Róma, Szt-Pétervár stb. legjelesebb zenészei foglaltak helyet, a kik mindnyájan magukkal hozták drágábbnál-drágább hangszereiket, melyek körülbelül egy millió márka értéket képviseltek. Elképzelhető, hogy minő csodás hangszínezést fejtett ki ez a zenekar, melynek minden egyes hangszere egy-egy remekmű volt.

Nyolczszáz teritékű bankett fejezte be ez ünnepélyt, melyen sok lelkes tósztagzott el. A legnagyobb hatást Moser András hazánkfia felköszöntője keltette. A hangverseny utáni napon a küldöttségek tisztelgése következett.

Ha majd elkészül a budai királyi várpalota, ha majd lesz magyar udvartartás: akkor a művészet pártoló Árpád-Habsburg dynastia haza hívja a külföldön élő nagy művészeinket is, akkor ezek képezik a magyar királyi udvar legfényesebb ékességeit, díszeit. Addig pedig örüjünk a magyar géniusz sikereinek az — — idegenben is.

Nyirád község az ott létesített Frzsébet-liget számára egy mellszobrot óhajt létesíteni s e czélból gyűjtést rendeznek az ország hazafias közönsége körében. Mi is kapunk egy ilyen gyűjtő-ívet s aki adományozni óhajt e szobor javára, az legczélszerűbben cselekszik, ha Nagy Gergely községi bíró czímeire Nyirádra küldi adományát.

Császka György kalocsai érsek értesítvén, hogy Vajszkán a mult évben épített művészi stációk kiegészítéséül — keramit kálváriadomb s a müncheni Mayer* műtermében conczipiált kereszt s alatta álló Mária, Magdolna és János (1½ m. terracotta) szobrok képezte kálvária csoport érdekében mozgalom indult: a mozgalmat hatszáz koronával támogatni. A fejedelmileg bőkezű főpásztor gondviselészerü jubileumának a sok tekintetben hálás kis Vajszka így felejtethetlen művészi emléket fog emelhetni.

A szegedi műkiállítás szép sikere arra indította a Nemzeti Szalon lelkes vezetőségét, hogy az ország más nagyobb városaiba is kiterjessze nagyszabású akcióját. — Vasárnap Aradon nyílt meg, a Szalon műtárlata Lippich Elek miniszteri osztálytanácsos és Fittler Kamill, az iparművészeti iskola igazgatójának jelenlétéhen. A kiállítás ünnepélyes megnyitása délután 4 órakor volt. Szalacz Gyula polgármester üdvözölte a kultuszminiszter képviselőjét, mire K. Lippich Elek miniszteri osztálytanácsos tolmácsolta a miniszter üdvözlését Arad városának. A haza szeretete — mondá — nem csupán szavakból áll, hanem a hazafiai kötelességek gyakorlásából. Arad falai közül indult először útra Munkácsy Mihály; ki tudja, hány nagy tehetség szenved, a kik ugyancsak nagygyá lehetnének a lelkes műpártolás mellett! Ajánlja tehát a műpártolást, mint a legszebb hazafiai kötelességek egyikét. Ezután a kiállítás helyiségeiben eloszlott a közönség; ott volt Fábíán László főispán, Institorisz Kálmán városi főjegyző, Varjassy Árpád tanfelügyelő, a Kölcsey-egylet elnöke, Csák Czirjék minorita rendfőnök. Lukácsy Lajos, az Amateur-klub elnöke, Otrubay törvényszéki elnök stb. és az aradi hölgyvilág számos tagja is. Este társasvacsera volt a »Fehér kereszt«-ben.

A Holósy-festőiskola, a mely a télen át Münchenben tartózkodott, április hó 26 án utazott le Nagybányára. A mestert ez évben a rendesnél is több tanítványa — mintegy hatvanan — kísérték a magyar bányavárosba és nem érdektelen, hogy leginkább az idegenek vágyakoznak a magyar levegő után. A kolonia egyrésze, köztük *Thorma* János

* Ismét külföldi cég! Hát nincs magyar műipar? A képzőművészeti társulat szives figyelmébe ajánljuk e fontos ügyben az agitációt. Szerk.

Rétt István és Csók a telet is otthon töltötték, míg a többiek: Grünwald, Goldreich, Szeremley, Kubinyi, Keményfy, Kolber, Ács. Gross stb. a mester, Hollósy Simon kíséretében utaznak le Nagybányára.

A Bessenyei szobornak, Kallos Ede művének leleplezése május 9-én lesz Nyíregyházán. A vármegye közönségének nevében Mikecz János alispán már szétküldte a meghívókat, a melyeket Hegedüs László sikeres rajza díszít. A szoborleleplezés alkalmával egyuttal megnyitják a vármegyei muzeumot és könyvtárt.

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye közönsége a legközelebb tartott évnegyedes közgyűlésben elhatározta, hogy a megyeház közgyűlési terme számára megfesteti a haza bölcsének és a legnagyobb magyarnak az arczképét. E határozat folytán Bagossy Károly alispán már érintkezésbe is lépett Vágó Pállal, a ki szolnok megyei Kossuth Lajos arczképét évekkal előbb festette a megyeház díszterme részére.

Közgazdaság, ipar, kereskedelem.

Lapunk mult számának főcikkére több oldalról kaptunk helyeslő sorokat, a melyek azt mutatják, hogy: először nagyon is helyes úton járunk, mikor a szabadelvűséget nem csupán a rossz, az embertelen, a családpusztító uzsora céljaira, de a magyar családok fentartása javára is jogosan követeli az előkelő társadalom, az ősök nyomának védelme. Másodsor azt láttuk e nagyfokú érdeklődésből, hogy t. olvasóink szívesen veszik, ha ilyen kérdésekkel is foglalkozunk s ezért állandó rovatot nyitunk ezentúl a közgazdasági kérdéseknek s egyik jeles munkatársunkra bízunk e rovat vezetését, a kinek ezennel átadjuk a szót,

*

— A magyar homestead. —

A magyar családoktól senki el nem vitathatja, hogy joguk van lekötni az utódok kezét az uzsora szabadságával, büntetlenül folytatható fosztogatásaival szemben. De hát ne maradjunk csak a szavaknál. Szükséges volna, ha a magyar családok fentartásának szempontjából a törvényhozás gondoskodnék a kiskoriak jogvédelméről is a gondatlan apák helyett. Vagyis a parasztbirtokok védelme mellett, az angol homoestad utánzata mellett, a magyar örökösödési eljárásnál meg kell védeni a magyar családok árváit a hatóságoknak kinos, sokszor kétségbeejtő eljárásával szemben is. *A magyar homoestad ne csak az otthont, de a családot is biztosítsa.*

Mikor Szilágyi Dezső miniszter megalkotta az új örökösödési eljárást, csak egy ideális lépést, eszményi lépést tett a magyar családi vagyon érdekében. Ám vegyék el a közigazgatástól a hagyatéki ügyek kezelését, kezdjék itt és a rendőrségnél a közigazgatás államosítását: de ekkor sem lesz praktikus módon megvédve a magyar családi vagyon; hanem csak úgy, ha a törvényhozás odautasítja és arra kötelezi a magyar családokat, hogy gondoskodjanak családjuk biztosításáról. Tehát tegye kötelezővé az övéik és a maguk *életbiztosítását*, — az állam ebből szintén hasznot nyerne és kötelezze továbbá a családfőket, hogy minden gyermekök születése után azonnal *végrendeletet* csináljanak annak javára.

Mi a célja ennek? Az, hogy az állam utasítsa a családokat, hogy úgy intézkedjenek, végrendeleteiket oly gondosan készítsék el, hogy minél kevésbé legyen szükségük árváiknak arra, hogy a gyámhatóság vagy a jóakaró jogi tanácsadók kezére kerüljön a hagyatékok fölött való döntés, rendelkezés.

Ez oly nagyfontosságú nemzetgazdasági kérdés, hogy — Széchenyivel szólva — a ki ma százszor tiltakoznék a magyat föld mobilizációja ellen és a büntetőkönyvben a csalást halállal kivánná sújtani (nem úgy, mint Csemegi liberalizmusa, mely a nőcsábítást sem bünteti) — a magyar fajnak létérdeke van e kérdéshez kapcsolva.

Æ hét története.

A király április 29-én, szombaton érkezett meg Budapestre s azonnal kiment gödöllői palotájába. Gödöllőről csak május 2-án, kedden jött be s délelőtt 10 órakor általános kihallgatást adott a budai varpalotában.

Stefánia özvegy trónörökösné leányával, Erzsébet kir. hercegnővel az Almisza jahton Lusszinpikolóba érkezett, a hol nagy lelkesedéssel fogadták.

Ferdinánd királyi herceg a múlt héten Budapestre érkezett. A trónörökösné a következő előklőségek tisztelegtek: Szabó Miklós kuriai elnök, Khuen-Héderváry gróf horvát bán, Beniczky Ferencz főispán, Wekerle Sándor, a közigazgatási bíróság elnöke, Batthyányi Lajos gróf, Gromon Dezső államtitkár, Czorda Bódog, a kuria másodelnöke, Rakovszky István számvevőszéki elnök, Tarkovich József államtitkár, Bohus Zsigmond báró, Karátsonyi Jenő gróf, Okolicsányi Sándor hágai követ, Apponyi Albert gróf, Márkus József főpolgármester, Halmos János polgármester, Rudnay Béla főkapitány és Tisza István gróf. Zichy Jenő grófot mint régi ismerősét fogadta s nem lehetetlen, hogy a főherceget elkíséri szibériai útjára, a kit rendkívül érdekelnék Zichy gróf utjának eredményei. A trónörökös tiszteletére Széll Kálmán miniszterelnök a Park-klubban 3-án ebédet ado.t. Az ebéd 24 teritékü volt; hivatalosak arra a főhercegen és szárnységédén kívül Schlauch Lőrincz biboros-püspök, Apponyi Lajos gróf, a magyarországi udvarnagy, az összes miniszterek, továbbá Sziláyi Dezső, Apponyi Albert gróf, Csáky Albin gróf, Horánszky Nándor, Andrásy Gyula gróf, Andrásy Tivadar gróf és Tisza István gróf orsz. képviselők.

Németh József fölszentelt püspök és a csanádi székeskáptalan nagyprepostjának az egyházi térer szerzett érdemei elismeréséül a második osztályu vaskoronarendet adományozta. A püspököt kitüntetése alkalmából tegnap már sokan üdvözölték. Wlassics miniszter és Desseffy püspök tavriratban gratulált, a káptalan pedig testületileg üdvözölte nagyprepostját.

Erzsébet királyné emlékére Pöstyén fürdő-igazgatósága a fürdővendégek részére szolgáló nagy parkjában egy szomorú fűzekből álló rondót létesített s a megboldogult királyné emlékére a körönd közepére díszes emlékszobrot helyez el. Ha ily vas- vagy bronz szobrokat a magy. kir. vasgyárak is csinálnának — úgy egy év alatt ezer meg ezer park lugasai alatt díszlenének ilyen emlékszobrok. Egy bécsi gyár — nevét nem közöljük elvből — már tömegesen szállítja az efféle szobrocskákat. Felhívjuk az állami vasgyárak figyelmét a zsoké-klub kezdeményezésére.

Cseh Ervin belső titkos tanácsosnak és horvát-szlavon-dalmát miniszternak a király a kamarási méltóságot adományozta.

Jelovsek Márton középiskolai országos tanfelügyelőnek nyugalomba vonulása alkalmából a király sok évi hű és hasznos működéséért elismerését adatta tudtul.

A király kevéssel Erzsébet királyné halála után azzal is meg akarta örökíteni a felejthetetlen asszony emlékét, hogy kiváló festőművészeknél megrendelte a királyasszony arczképét. A király ezeket a képeket emlékül szánta azoknak a nőknek, a kik évek hosszu során át a királyné környezetében éltek, így a többi közt Ferenczy Idának, a királyné volt felolvasónőjének, Festetich grófnénak, a ki harminczöt esztendeig volt a királyné udvarhölgye és Harrach grófnénak, a királyné volt főudvarmesternőjének, A Harrach grófnénak szánt arczképet a király Horovitz Lipot festőnél rendelte meg. Azt a képet, mely Ferenczy Idának van szánva, Benczur festi, a ki nemsokára elkészül, a képpel. Festetich grófné számára a király Koppaynál rendelte meg a királyné arczképét. László Fülöp képe is, mely a magyar kormány megbízásából a budapesti Nemzeti Muzeum számára készül, a boldogult királyasszony legszebb emlékei egyikének igérkezik.

A főrendiház elnöksége lezárta a királyné emléksobrára való adakozást céljából kitett gyűjtőívet. A gyűjtés eredménye 70,310 forint. Az adakozók közt a legnagyobb összeggel szerepelnek: herceg Eszterházy Miklós 10.000 forint, Vaszary Kolos herceg-primás, Császka György kalocsai érsek és Schlauch Lőrincz nagyváradai püspök 5000—5000 forint, Deseffy Sándor csánádi püspök 3000 forint, herceg Windischgrätz Lajos és Almássy Kálmán 2000—2000 forint, 1000 forinttal járultak az emlékmű költségeihez: Samassa Jézsef egri érsek, Schuszter Konstantin, Bende Imre, Szmrecsányi Pál, Khuen-Héderváry Károly bán, gróf Festetich Tassziló, herceg Lobkovitz Rudolf, idősb Chotek Rezső, ifjabb Chotek Rezső, idősb Festetich Pál, Hadik-Barkóczy Endre, Károlyi Lajos, Károlyi Tibor, Pallavicini Sándor, Wenckheim Dénes, Zichy Nep. János grófok és Lévy Henrik.

Az Erzsébet királyné emlékére építendő Örök-imádás templom céljaira Jan Marco herceg és Cziráky-Almássy Erzsébet grófné ezer-ezer forintot adományoztak. Az eddig összegyűjtött összeg meghaladja a hetvenezer forintot.

A király április 2-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával kinevezte lovassági tábornokká: Ferencz Ferdinánd főherceg altábornagyot.

Táborszernagygyá: Lajos Viktor főherceg altábornagyot.

Alezredessé: Lipót Ferdinánd főherceg őrnagyot a száz herceg 45. számú gyalogezrednél.

I. osztályu századossá: Péter Ferdinand főherceg főhadnagyot 63. gyalogezrednél.

Altábornagygyá a következő vezérőrnagyokat: Lovette Károlyt, Szakonyi Gusztávot, Königsbrunn Frigvest, Brunner Mórítz lovagot, Niklas Fülöpöt, Ulrich János lovagot, Semrag Gusztáv lovagot, karstenfelsi és hegyaljai Pacol Vilmost, Schumheim Jácintot, Léderer Arthur bárót, sulmthai Hoffer Moritzot, váraljai Láhán Rudolfot, penigi Huber Jánost és Gaudernak Józsefet.

Vezérőrnagygyá a következő ezredeseket: Wischinka Adolfot, Pfügl Rikárdot, Rieger Emilt, Bomburg-Lengfeld Mórícz bárót, Baumgarten Pál bárót, Csech Jánost, Streicher Károly bárót, Pfiffer Károly lovagot, höfzendorfi Coerad Ferenczet, Porges Henriket, illheimi Stefan Jánost, Schiebel Jánost, Höpler Tivadart, Fiala Antalt, Rost Ferdinándot, Magrinelli Alajost, Schneller Arnoldot, Beschi Eduardot, Urbány Edét, Pap Bélát, liebensteini Preuschen Clement bárót, Remiz Alfrédet és Basler Gusztávot.

A magyar királyi honvédségnél: altábornagygyá: karstenfelsi és hegyaljai Pacor Vilmos vezérőrnagyot, a szegedi II. honvédkerület parancsnokát.

Vezérőrnagyokká a következő ezredeseket: deybachi Sech Arnold harti és sulczi bárót, létszám felett a szegedi 3. honvéd huszárezrednél, a 3. honvéd lovas dandár parancsnokát, Surányi Ferenczet, létszám felett a pécsi 8. honvéd huszárezrednél a 77. és Pap Bélát, létszám felett a kolozsvári 21. honvéd gyalogezrednél, a 75. honvéd gyalogdandár parancsnokát.

A magyar fürdők érdekében kifejtett nézeteink helyessége mellett mi sem tanuszkodhat jobban, mint az a körülmény, miszerint ásványvizeinknek a magyar államvasutak vonalain történő elárúsítás céljából a kormányhoz egy tekintélyes vállalkozó emlékiratot, illetve ajánlatot fog benyújtani.)*

Kőrösy Albint, kegyestanitórendi áldozó papot, az ismert, jeles spanyol műfordítót, az a kitüntetés érte, hogy a madridi spanyol akadémia tiszteletbeli tagjává választotta.

Bossányi László. rákospalotai nagybirtokos mult héten halt el. Temetése rendkívül nagy részvét mellett történt. Külön vonaton hozták a fővárosból, Vácról, Gödöllőről és Fóthról a gyászoló közönséget. Ott volt többek között báró Dániel Ernő, a Hazai Takarékpénztár képviselőjében, Szitányi Ödön, Falk Miksa, dr. Végh Artur, Biró Zsigmond, dr. Jellinek Henrik, Baumgarten Lajos igazgató, Irsay főfőiügyelő és a Hazai Takarékpénztár és Közuti Vaspálya Társaság több tisztviselője; azonkívül Pestvármegye képviselőjében Beniczky Ferencz főispán, Beniczky Lajos alispán és a tisztikar teljes számban; a magyar urlovasok egyesülete képviselőjében dr. Magyar László és gróf Bavarovszky.

*) Kérjük a magyar fürdők t. igazgatóit, sziveskedjenek beküldeni hozzánk vendégeik névsorát hetenként. Állandó rovatunkban közölni akarjuk a jelesebb vendégek neveit. Szerk.

Császka György, kalocsai érsek e héten ünnepelte névnapját és az alkalmat felhasználta a budapesti politikai és egyházi világ, hogy a minden körben szeretett és tisztelt főpapot üdvözölje. Budavári palotájában sorra tisztelegtek a szerencsekivánók, a kiket lekötelező nyájassággal és szeretetreméltósággal fogadott a nemes egyházfejedelem.

Schuszter Konstantin, Vác város jótékony püspöke néhány hónappal ezelőtt veszedelmes megbetegedett, elannyira, hogy a halotti szentséget is felvette. A váci káptalan és az egész város gyászba borulva várta a ritka áldozatkésztségű püspök halálát, de a beteg szívós természete megbirkózott a veszedelmes bajjal és jobbra fordult az egészsége.

Zichy Frigyes gróf kamarás, szolgálaton kívüli százados, a 11. számú huszár ezredben, eljegyezte Széchenyi Marietta grófnőt Vörösvárott Erdődy Gyula grófnál és nejénél, született Széchenyi grófnénél, a menyasszony nővérének. A vőlegény szülei Zichy Gábor gróf, szolgálaton kívüli őrnagy, főrendiházi tag, Várpalota ura; neje, született Wittigshoff-Schell Zsófia bárónő, Komárom-Szentpéter urnője. A menyasszony szölei Széchenyi Jenő gróf, Vas-Szentlőrincz ura és neje, született Erdődy Herietta grófnő. A vőlegény egyideig Frigyes királyi herczeg kamarása volt és pcdig ő felségének koronázási jubileuma idejében is.

Zerdahelyi Béla nyitramegyei nagybirtokos eljegyezte Ivánka Leontine kisasszonyt, draskóczi és jordánföldi Ivánka Zsigmond hontmegyei nagybirtokos leányát. Az eljegyzési ünnepélyt e hónap 2-án tartották meg a menyasszony családjának felső-szemerédi kastélyában.

A közönség köréből.

Általános a panasz amiatt, hogy a villámos vasutak megálló helyein úgy helyezték el a jelző táblákat, hogy senki sem képes eligazodni rajtuk: vajjon merre mennek a kocsik? Különösen vidéki emberekre nézve igen sajnálatos kellemetlenséggel jár ezen körülmény.

A tekintetes igazgatóságot tehát e sorokban arra kérjük, lenne oly szives valami jelző nyilat a táblák fölé helyeztetni, hogy a közönség tájékozva legyen, nem csak arról, hogy ott megálló hely van, de arról is, vajjon merre haladnak a villámos kocsik s hol kell felszállani. Ezt kéri sokak nevében tisztelettel

Egy öreg matróna.

Szerkesztői üzenetek.

Koncz Ákos úrnak. A »szép« fogalmánál nem elegendő megmaradni, »formát« is kell annak adni. Várjuk.

Harmath Luiza önnagyságának. A levélszöveg nyilatkozat a legnagyobb csodálkozásunkra, még valóra nem vált. Csak nem beteg nagysád, hogy hirt nem hallunk felőle?

B. István úrnak. Fellebezésének, a már kifejtet okokból helyt nem adhatunk. A prózai históriát eddigelé még nem láttuk.

»Füzes alján« továbbá »Mért kerültek?« nem eléggé sikerültek. A ki ily csinos dolgokkal kezdi, az szebbet is tud írni. Nem lenne szives egy egész csokrot beküldeni. Majd mi választunk belőle néhány szép virágot.

Uj előfzetőknek. Azt nevezik jukker leánynak, a ki szereti a sportot: korcsolyázik, lovagol, lovat hajt és affectálja azt, hogy ő férfi. Fogadását megnyerte Nagysád, ha nem állott a jukker hölgypartra, mert a német gouvernanteok hazájából kerültek mihozzánk a férfi gigerlik pendantjai — a jukker kisasszonyok.

Belenczéréssy. Nagyon csinosak. Van-e még több is? Kérjük ide (!) küldeni a szerkesztőség címére, ne amoda.

P. J. Szentés. Türelmet kérünk. Mind a kettő jönni fog.

Orvosi rendelő intézet

sulyos krónikus betegségek gyógyítására.
Budapest, V., Váci-körút 18.

Számos súlyos betegség, a melyek eddigelé legnagyobbat okoztak az orvosnak s a melyeken tudományának tehetetlensége zátonyra jutott, immár

Dr. KOVÁCS I.

egyet. orvostr. Hämopata.

új hämopatiái gyögmódja által eredményteljesebb kezelésben részesülhetnek. Páratlan gyógyhatásának bizonyult a Hämötherapia:

ASTHMA, szív- és gyomorbántalmak;
KÖSZVÉNY, sápkórság és hólyagbántalmaknál, súlyos **IDEGBAJOK** (migrain, álmatlanság, szédülés, hysteria és Neurasthenia)

makacs **VÉR- és BÖRBÁNTALMAKNÁL**.
(Utóbbi betegségeket chemiai orvosságok mellőzésével, saját találmányu belézési gyögmódjával kigyógyít) (50—11)

Egyetlen és legbiztosabb védelem: Szélhűdés, kezdődő vakság és elmezavar ellen.

Rendelés naponta 9—1. és 3—7. Levélre válaszol.
— Meghívásra beteget látogat (a vidéken is). —
— Kívánatra külön rendelés —

LIPIK fürdő

SZLAVONIÁBAN.

Egyetlen jódtartalmu alkalikus hőforrás (64° C.) a Kontinensen.

Kitüntetve: Budapest 1885. és 1896. London 1893. Bécs, Róma 1894. és Brüssel 1897. az első díjakkal.

1898. óta a Lonjavölgyi vasút állomása. (Dugoseilon át.) Indulás Budapest fumei gyorsvonattal 7 ó. 15 p. reggel; érkezés Lipikre 5¹/₂ ó. d. u. Romániából, Bulgáriából, Szerbiából, Boszniából, Bród-Novskán át. Azonkívül a **Déli vaspálya állomása Pakrac-Lipik-Kanizsán és Barcsán át (1898 óta zónatarifa.)**

Visszatérés minden irányba nappali gyorsvonatokkal. A lipiki hőforrások természetes 64° C. magas hőmérsékletüknél, gazdag nátrium tartalmuknál (magyar Ems), továbbá azoknak jóddal való összeköttetésüknél fogva **lúgos- és fürdési célokra**, kitünő hatásuak mindennemű **hurutos bántalmaknál** (gége, gyomor, bél- és hólyaghurut), **köszvényes és csuzos bajoknál**, **ischiasnál**, **csontbajoknál** valamint a **mirigyek, bőr- és vérbetegségeknél**, **görvélykor**, stb. Modern fürdőhely, pompásan kiállított **porcellán-, márvány fürdők** stb., **izzasztó fürdők** (tepidaria), basszinfürdők, fényesen berendezett szállodák, új gyógyterem, zongora- és társalgóterem, étterem és kávéház, remek, szellős, fedett sétány, bazárokkal, a helyiségekben és a nagy-szabásu parkban villamvilágítás. Kitünő fürdőzenekar.

Hivatalos fürdőorvos **Dr. SZEMEREY BERTALAN**.

Jód hévíz szétküldése egyenesen a forrástól.

Magyarországi főraktár: Édeskuty L., Mattoni és Wille Budapest. 3—1

Bővebb felvilágosítások, valamint fürdőleírásokkal szolgál a **Fürdőigazgatóság Lipiken.**

TRENCSÉN-TEPLITZ

kénésfürdő
Felső-Magyarországon.

A Kárpátok gyöngye. Tepla-Trencsén-Teplitz állomásától 20 perenyire. Magyarország legerősebb kénésfürdői 28—31° R. természetes melegforrásokkal itt vannak.

Köszvény, csuz, bennulás, neuralgia, ischias stb. ellen. Kényelmesen és díszesen berendezett medencék és egyes fürdők, igen elegáns fürdőház, hidegvíz és masszázsgyógyítás, villamos kezelés, gyógyító torna, savó- és terep-kúra. Az egészségre s az ember kényelmére való tekintetéből minden követelményeknek megfelel. olcsó lakások, köztük Teplitz-szálló, Garni fürásudvar, kastély, Sina és Három színház, mely épületekben a kiszolgálásért nem számítanak föl, igen ajánlatosak. Hangversenyek, színház és egyéb szórakozás. Jó forrásvíz. Táraskocsai és flaker minden vonatonál. Körülbelül 6000-en látogatják. Májusban és szeptemberben 3 ftrtért naponként szoba, fürdő és teljes ellátás. — **Szezon kezdete május 1.** — Képes prospektus ingyen a gróf fürdőigazgatóság útján.

Szliács vasfürdő. Felső-Magyarország.

Egyedüli ösmeretes szénsavdus vasforrás.

A legnagyobb vastartalommal bíró ásványforrás belső használatra

Idény Május 15-től Szeptember 30-ig.

Vérzegénység, sárgaság, női betegségek, hátgerincz-idegbajok, bennulások gyógykezelésére felülmulthatatlan, ugyszintén lábbadázó betegek részére és tulfeszített munka után a legjobb erősítő.

Az osztrák-magyar tisztviselő-egylet tagjai, a kik az intézetben laknak 50% árkedvezményben részesülnek lakás és fürdő tekintetében Május 15-től Junius 15-ig, illetve Augusztus 15-től Szeptember végeig. Fürdőorvosok: **Dr. Grünwald M.** kir. tanácsos, **Dr. Szemere A.**, **Dr. Molnár J.**, **Dr. Stern J.** Bécsből 9 óra alatt, Budapestről 5 óra alatt, Oderbergről 5 óra alatt érhető el vasuton.

Kimerítő tájékoztatást az utról, lakásról, árkedvezményekről az elő- és utó-idényben ad a 10—3

Fürdő-igazgatóság Szliács, Zélyom megye.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.

Csak elismert, jó hírű, előkelő czégek hirdetéseit közöljük.